

Львівський національний університет імені Івана Франка

(назва вищого навчального закладу)

Кафедра економічної і соціальної географії

Декан географічного факультету

_____ Біланюк В. І.

“ _____ ” _____ 20__ року.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НД1.3.07 ГЕОГРАФІЯ НАУКИ І ОСВІТИ

_____ (шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки _____ 10 Природничі науки _____

(шифр і назва напряму підготовки)

для спеціальності (тей) _____ 106 Географія _____

(шифр і назва спеціальності (тей))

спеціалізації _____ Економічна географія і геоekonomіка _____

(назва спеціалізації)

факультету _____ географічного _____

(назва інституту, факультету, відділення)

Географія науки і освіти. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки 10 Природничі науки спеціальності 106 *Географія*, спеціалізації «1.3 Економічна географія і геоэкономика»: *Львів, 2017.*

Розробники: *Стецький Василь Володимирович,*
кандидат географічних наук,
доцент кафедри
економічної і соціальної географії.
Львівського національного
університету імені Івана Франка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної і соціальної географії

Протокол № 15 від “ 24 ” травня 2017 р.

Завідувач кафедрою економічної і соціальної географії

“ ___ ” _____ 2017 р

_____ Шаблій О. І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою радою географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № 5 від “21” червня 2017 р.

“ ___ ” _____ 2017 р.

Голова _____ Біланюк В.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни

“Географія науки і освіти”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>10 Природничі науки</u> (шифр, назва)	<i>Нормативна навчальна дисципліна спеціалізації</i> <i>1.3. Економічна географія і геоелектроніка</i>	
Модулів – 1	<u>Напрямок</u> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування) <u>106 Географія</u> <u>Спеціалізація</u> <u>Економічна географія і геоелектроніка</u>	5-й	
		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 90		10-й	
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 7	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	12 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		12 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		66 год.	
		ІНДЗ: реферат	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1,08

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіти знаннями з географії науки і освіти.

Завдання: засвоєння студентами головних географічних закономірностей розвитку науки і освіти в Україні та світі.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: головні теоретичні положення географії науки та освіти, закономірності геопросторової організації наукового та освітнього процесів у світу, окремих країн, у тім числі України.

вміти: користуватися різноманітними джерелами інформації з географії науки і освіти, аналізувати їх і формулювати висновки, здійснювати територіальний аналіз розвитку науки і освіти окремих країн та України, графічно відобразити статистичну інформацію, створювати картосхеми.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КУРСУ “ГЕОГРАФІЯ НАУКИ І ОСВІТИ”

Тема 1. Об’єкт, предмет, завдання та структура курсу “Географія науки та освіти”,

Об’єкт, предмет, завдання та структура курсу “Географія науки та освіти”, Сучасні науково-освітні системи в Україні та окремих країнах світу. Лекційна структура курсу. Основні літературні і електронні джерела до курсу “Географія науки та освіти”.

Тема 2. Історичні аспекти розвитку науки і освіти у світовому просторі.

Історичні відомості про цивілізаційне зародження науково-освітньої діяльності. Розвиток науки і освіти в Давній Греції, стародавньому Римі, Візантійській державі. Розвиток науки і освіти у період Середньовіччя. Новітній час і розвиток науки і освіти.

Тема 3. Географія науки і освіти в системі суспільно-географічних наук

Теорії й концепції розвитку науки і освіти в системі географічних наук. Становлення світової і української географії освіти.

Тема 4. Науково-теоретичні й методичні основи суспільно-географічних досліджень територіальних науково-освітніх систем

Наукові тлумачення понять “освіта” і “наука”. Комплексоформуючі основи компонентно-функціональних і територіальних науково-освітніх систем. Компонентна структура та функціональні зв’язки НН і НО комплексів. Територіальна організація ННК і НОК України. Закономірності організації ННК і НОК України.

Методичні підходи до вивчення освітнього рівня розвитку населення України. Система використання та застосування підходів і прийомів суспільно-географічних досліджень компонентно-функціональної структури ННК і НОУ України. Підходи та прийоми дослідження територіальної структури ННК і НОК й територіальних науково-освітніх систем різних рівнів.

Змістовий модуль 2. ГЕОГРАФІЯ ОСВІТИ І НАУКИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Тема 5. Причинно-наслідкові реалії формування розвитку та функціонування системи наукових і освітніх закладів України.

Загальні поняття сутності чинника в соціальній географії. Вплив соціально-демографічного чинника на розвиток української освіти і науки. Економічний чинник та його вплив на розвиток науки і освіти. Природно-географічний чинник і його вплив на розміщення і функціонування закладів освіти та науки. Історичні передумови розвитку освіти та науки на Українських Землях

Тема 6. Компонентно-функціональна структура національних наукового і освітнього комплексів України. Динаміка розвитку та сучасний стан.

Компонентно-функціональна структура ННК і НОК України, головні її риси та властивості. Система дошкільних і загальноосвітніх і позашкільних закладів. Система закладів професійного навчання, базова і післядипломна освіта. Система наукових закладів НАНУ, наукових закладів галузевих міністерстві вищих навчальних закладів та їхня роль та значення в організації і розвитку науки в Україні.

Тема 7. Територіальна організація національних наукового і освітнього комплексів України.

Суспільно-географічні засади виділення різного рівня територіальних наукових й освітніх систем. Первинні (локальні) освітні системи. Адміністративно-районні. багато адміністративно-районні внутрішньо обласні, обласні, багато обласні (регіональна) системи освітні систе, їх роль та значення в системі організації освітнього процесу країни Територіальні особливості організації освіти, регіональні наукові центри.

Тема 8. Комплексна оцінка освітнього потенціалу населення України.

Методичні підходи визначення регіональних відмінностей освітнього потенціалу населення України. Загальнонаціональні та регіональні відмінності населення за рівнем здобуття середньої і вищої освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КУРСУ “ГЕОГРАФІЯ НАУКИ І ОСВІТИ”

Тема 1. Об’єкт, предмет, завдання та структура курсу “Географія науки та освіти”, Об’єкт, предмет, завдання та структура курсу “Географія науки та освіти”, Сучасні науково-освітні системи в Україні та окремих країнах світу

Тема 2. Історичні аспекти розвитку науки і освіти у світовому просторі

Тема 3. Географія науки і освіти в системі суспільно-географічних наук

Тема 4. Науково-теоретичні і методичні основи суспільно-географічних досліджень територіальних науково-освітніх систем

Змістовний модуль 2. ГЕОГРАФІЯ ОСВІТИ І НАУКИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Тема 5. Причинно-наслідкові реалії формування розвитку та функціонування системи наукових і освітніх закладів України

Тема 6. Компонентно-функціональна структура національних наукового і освітнього комплексів України. Динаміка розвитку та сучасний стан

Тема 7. Територіальна організація національних наукового і освітнього комплексів України

Тема 8. Комплексна оцінка освітнього потенціалу населення України

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теорія та історія розселення населення												
Тема 1. Об'єкт, предмет, завдання та структура курсу "Географія науки та освіти", сучасні науково-освітні системи в Україні та окремих країнах світу	12	2	2			8						
Тема 2. Історичні аспекти розвитку науки і освіти у світовому просторі	9	1				8						
Тема 3. Географія науки і освіти в системі суспільно-географічних наук	11	1	2			8						
Тема 4. Науково-теоретичні і методичні основи суспільно-географічних досліджень територіальних науково-освітніх систем	13	2	2			9						
Разом – зм. модуль 1	45	6	6			33						
Змістовий модуль 2. Географія освіти і науки в Україні та світі												
Тема 5. Причинно-наслідкові реалії формування розвитку та функціонування системи наукових і освітніх закладів України	11	1	2			8						
Тема 6. Компонентно-функціональна структура національних наукового і освітнього комплексів України. Динаміка розвитку та сучасний стан	13	2	2			9						
Тема 7. Територіальна організація національних наукового і освітнього комплексів України	13	2	2			9						

Тема 8. Комплексна оцінка освітнього потенціалу населення України	8	1				7						
Разом – зм. модуль 1	45	6	6			33						
Усього годин	90	12	12			66						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Об'єкт предмет і завдання курсу “Географія освіти і науки”	2	
2	Науково-теоретичні основи СГ досліджень науково-освітніх систем	2	
3	Причино-наслідкові основи розвитку науки і освіти в Україні	2	
	Разом	6	

6. Теми практичних занять (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Географія науки і освіти у системі суспільно-географічних наук	2
2	Компонентно-функціональна структура наукового і освітнього комплексів України	2
3	Територіальна структура наукового і освітнього комплексів України	2
	Разом	6

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	–	–

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних)	6	
2	Виконання практичних завдань протягом семестру	4	
3	Самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни.	52	
	Обґрунтування об'єкта та змісту курсу	7	
	Чинники впливу на розміщення і розвиток наукових	8	

	і навчальних закладів України		
	Методи і прийоми СГ досліджень науково-освітніх систем	7	
	Функціональна і територіальна структура наукових закладів України	8	
	Функціональна і територіальна структура освітніх закладів України	8	
	Територіальна організація наукових і освітніх систем в Україні	7	
	Комплексна оцінка освітнього потенціалу населення України	7	
3.	Підготовка до письмового опитування за темами змістовних модулів	4	
	Разом	66	

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Виконується студентами денної форми навчання. Індивідуальна робота передбачає комплексне вивчення наукових і освітніх систем в окремих країнах світу та Україні. Робота передбачає збір інформації про динаміку наукових і навчальних закладів, її опрацювання та графічне оформлення (зведені таблиці, графіки, діаграми, картосхеми), підготовка пояснювальної записки.

10. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. Він включає оцінювання виконаної практичної роботи, оцінку за письмове опитування та індивідуальне завдання.

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Форма навчання	Поточне тестування та самостійна робота				Індивідуальна робота	Сума	Екзамен
	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				
	письмове опитування		письмове опитування				
денна	15	5	15	5	20	50	50

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна шкала	національна шкала	ECTS
91-100	відмінно	A
81-90	дуже добре	B
71-80	добре	C
61-70	задовільно	D
51-60	достатньо	E
35-52	Не зараховано з повторною передачею за талоном форми "1" або "2"	FX
0-34	Не зараховано з повторною передачею за талоном форми "К"	X

12. Методичне забезпечення

1. Освітні технології: навчально-методичний посібник / За ред. О.М. Пехоти. – К., 2001.
2. П'ятакова Г.П., Глотов О.Л. Інтерактивні методики та специфіка їх застосування у вищій школі. Методичний посібник. – Тернопіль, 2002.

13. Рекомендована література

Базова

1. *Стецький В.В.* Географія науки і освіти. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2008. – 163с.
2. *Стецький В.В.* Освітній комплекс Львівської області: соціально- і економіко-географічні дослідження. – Львів:ЛОНМІО, 1998. – 112с.
3. *Мельниченко Т.Ю.* Освітній комплекс України:сучасний стані напрямки удосконалення територіальної організації. – Київ, 2005. – 20с.

Допоміжна

1. *Алаев Э.Б.* Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь. – М.: Мысль, 1983. – 350 с.
2. *Білецький М.І.* Формування міжгалузевго комплексу обслуговування населення регіону // Проблеми соціально-економічної географії Західного регіону України. – К: ІСДО, 1993. – С.109-119.
3. Вступ до економічної і соціальної географії: Підручник /А.П. Голіков, Я.Б. Олійник, А.В.Степаненко. – К.: Либідь, 1996. – 320с.
4. Гуманітарна сфера: питання теорії і практики: Монографія / В.І. Куценко, Л.Г. Богущ, О.А. Комарова, Я.В. Остафійчук / За ред. В.І. Куценко. – К.: Науковий світ, 2002. – 456 с.
5. Довідник для вступників до вищих навчальних закладів України на 2004 рік / За ред. Я.Я. Болюбаш. – К.: “Абрис”, 2004. – 512 с.
6. *Дудник І.М.* Територіальна організація послуг: Курс лекцій. – Полтава: ПІБ МНТУ, 2002. – 100 с.
7. *Куценко В.І., Богущ Л.Г., Опалєва І.В.* Соціальна сфера регіону (стан та перспективи розвитку). – К.: РВПС України НАН України, 1997. – 252 с.
8. *Луцишин П.В., Клімонт Д., Луцишин Н.П.* Територіальна організація суспільства (основи теорії): Навчальний посібник. – Луцьк: Ред.-вид. відділ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2001. – 334 с.
9. *Мельниченко Т.Ю.* Україна в освітньому просторі Європи // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Проблеми європейської інтеграції і транс-кордонної співпраці. Вип. ХХІХ / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. Редкол.: відп. ред. М. І. Долішній. – Львів – Луцьк, 2001. – С. 335–338.
10. *Меркушева Л.А.* География сферы обслуживания населения (теория и методология). – Красноярск: Изд-во Краснояр. ун-та, 1989. – 184 с.
11. *Паламарчук М.М., Паламарчук О.М.* Економічна і соціальна географія України з основами теорії. – К.: Знання, 1998. – 416 с.
12. *Пістун М.Д.* Основи теорії суспільної географії: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 1996. – 231 с.
13. Соціально-економічна географія України / За ред. проф. О.І. Шаблія. – Львів: Світ, 1994. – 608 с.
14. *Топчієв О.Г.* Терміни і поняття у економічній географії. – К: Рад. школа, 1982. – 180 с.

15. *Шаблій О.І.* Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2001. – 744 с.
16. *Шейко В.М.* Вища освіта в країнах Заходу: соціальні та етнічні аспекти. – Х.: ХДАК, 1999. – 152 с.
17. *Юрковский В.М.* География сферы обслуживания. – К.: УМКВО, 1989. – 82 с.

14. Інформаційні ресурси

http://narod.ru/disk/26572720000/NACIONAL'NAYa_EKONOMIKA_Tarasevich.zip.html	<i>Тарасевич В. М.</i> Національна економіка: навчальний посібник
www.kmu.gov.ua	Урядовий портал
http://library.if.ua	Бібліотека економіста
http://pidruchniki.com.ua	Перша українська електронна бібліотека підручників
http://pidruchniki.com.ua/17540906/ekonomika/natsionalna_ekonomika_svitogospodarska_sistema_mizhnarodna_ekonomichna_integratsiya	<i>Козак Ю. Г.</i> Міжнародна економіка // Національна економіка в системі світового господарства. Класифікація країн світу